

Állománymenedzsment

A KSZR állomány gyarapodása dokumentumtípusonként:

KSZR állománygyarapítás, 2023	darabszám	érték (Ft)
Könyv	5452	15 948 491
Nem hagyományos dokumentum (hangskönyv, DVD, blu-ray, CD, diafilm)	87	196 983
ÖSSZESEN:	5539	16 145 474

A KSZR állomány gyarapodása a beszerzés módja szerint:

KSZR állománygyarapítás, 2023	darabszám	érték (Ft)
KSZR költségvetési keret	4448	12 893 772
Ajándék	326	375 964
Önkormányzati támogatás	765	2 875 738
ÖSSZESEN:	5539	16 145 474

A táblázatok a Békés Megyei Könyvtár és a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár által állományba vett dokumentumok együttes értékét és darabszámát tartalmazzák kétféle bontásban. Az első táblázatban dokumentumtípusonként, a másodikban a beszerzés módja szerinti osztásban. A táblázat értékei az alábbi adatokból állnak össze:

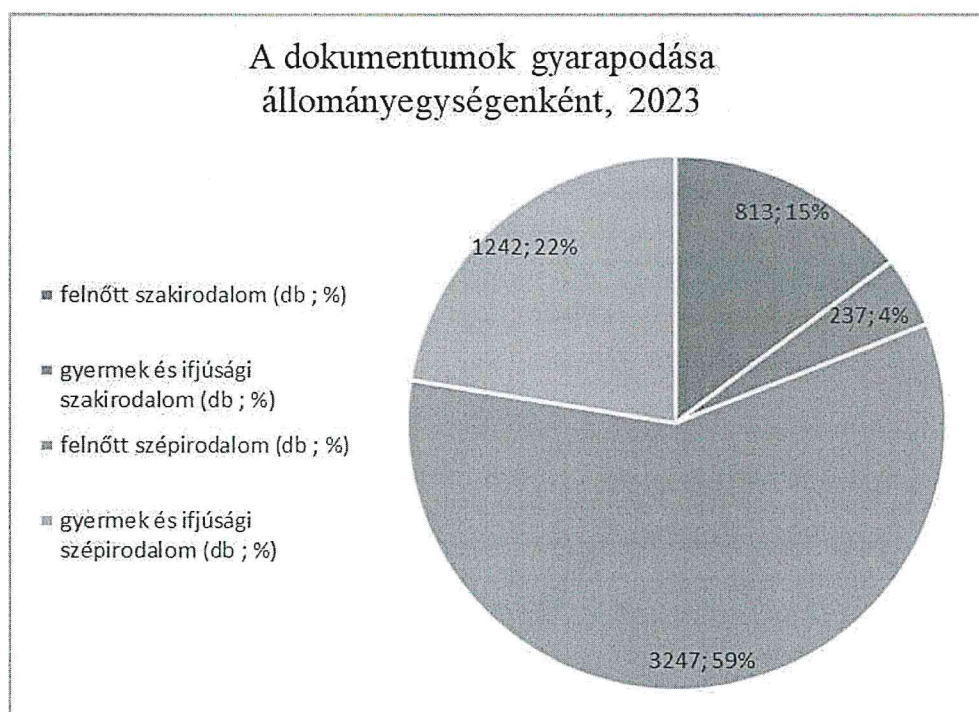
A mezőkovácsházi könyvtár 1390 db könyvet vett állományba összesen 3 633 660 Ft értékben (2 832 562 Ft KSZR költségvetési keret, 188 618 Ft ajándék és 612 480 Ft önkormányzati támogatás).

A megyei könyvtár 4062 db könyvet, 23 db hangzó dokumentumot, 61 db DVD-t, blu-ray-t és 3 db diafilmet vett állományba összesen 12 511 814 Ft értékben (10 061 210 Ft KSZR költségvetési keret, 187 346 Ft ajándék és 2 263 258 Ft önkormányzati támogatás).

Állománygyarapodás KSZR költségvetési keretből, 2020–2023:

	érték (Ft)	dokumentum (db)	átlagár (Ft)
2020	9 763 795	5 029	1 941
2021	12 838 813	5 568	2 305
2022	9 730 087	3 879	2 508
2023	12 893 772	4 448	2 899

Mivel a 2023-as évben nagyértékű beruházás nem valósult meg a Békés Vármegyei KSZR településein, ezért lehetőség nyílt a dokumentumbeszerzésre fordítható összeg növelésére: hozzávetőlegesen 3 160 000 Ft-tal többet (kb. 32 %-kal) költöttünk KSZR költségvetési keretből állománygyarapításra (könyv és nem hagyományos dokumentumok), ebből kifolyólag az állományba vett dokumentumok száma is növekedett. A fenti táblázatból az is jól kiolvasható, hogy az elmúlt években tapasztalható magas infláció miatt jelentősen növekedett a dokumentumok ára: míg 2020-ban csak 1941 Ft volt a dokumentum átlagára, addig 2023-ra ez 2899 Ft-ra emelkedett. Bár a kiadók alkalmi ajánlatai és a BMK vásárlási kedvezményeinek (Bookline Webáruház) köszönhetően a bolti/kereskedelmi árhoz képest így is jelentősen kedvezőbb áron vásároltuk meg a dokumentumokat, az áremelkedés érzékelhető volt. 2023-ban – az előző évekhez hasonlóan – újra lehetőségünk volt a Csimota Könyvkiadótól kedvezményesen papírszínházat vásárolni (132 db), és a Tinta Könyvkiadó Kazinczy Ferenc könyvpályázatának köszönhetően kedvezményesen beszerezni a magyar és idegen nyelvek tanulásához hasznos dokumentumokat.

A települési könyvtárakat az olvasói igények figyelembevételével látjuk el új könyvekkel és nem hagyományos dokumentumokkal. A fenti – a beszerzéseket állományegységenként ábrázoló – diagramon jól látható, hogy a dokumentumok jelentős része (81%-a) szépirodalmi mű, míg a szakirodalmi, ismeretterjesztő dokumentumok a beszerzések kisebb hányadát adják (19 %).

Az állomány feltárása, nyilvántartása, gondozása

A kistelepülések gyűjteményébe kerülő dokumentumok állományba vétele a Békés Megyei Könyvtárban és a Mezőkovácsházi Városi Könyvtárban történik. A megyei könyvtárban a Corvina integrált könyvtári rendszerben, a mezőkovácsházi könyvtárban pedig a TextLib integrált könyvtári rendszerben történik a dokumentumok tartalmi, formai feltárása, rögzítése. Az állományba vett dokumentumokat raktári jelzettel és vonalkóddal ellátva szállítjuk ki a szolgáltató helyekre.

A települések egyedi és csoportos leltárkönyveit a BMK és az MVK vezeti.

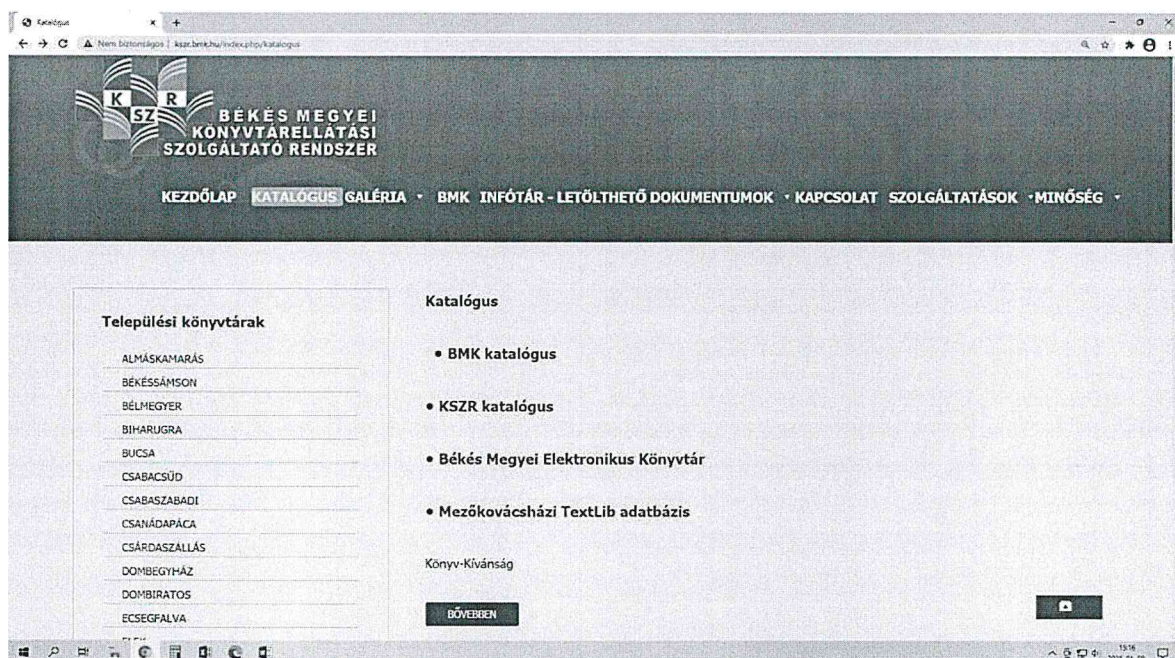
A kistelepülések könyvtárainak települési katalógusai közös adatbázisba kerülnek, amely elérhető a BMK honlapján keresztül a KSZR könyvtárak önálló aloldalán:

A BMK által ellátott könyvtárak katalógusai elérhetők:

<http://oracle.bmk.hu:8080/WebPac.kszr/CorvinaWeb>

Az MVK által ellátott könyvtárak katalógusai elérhetők:

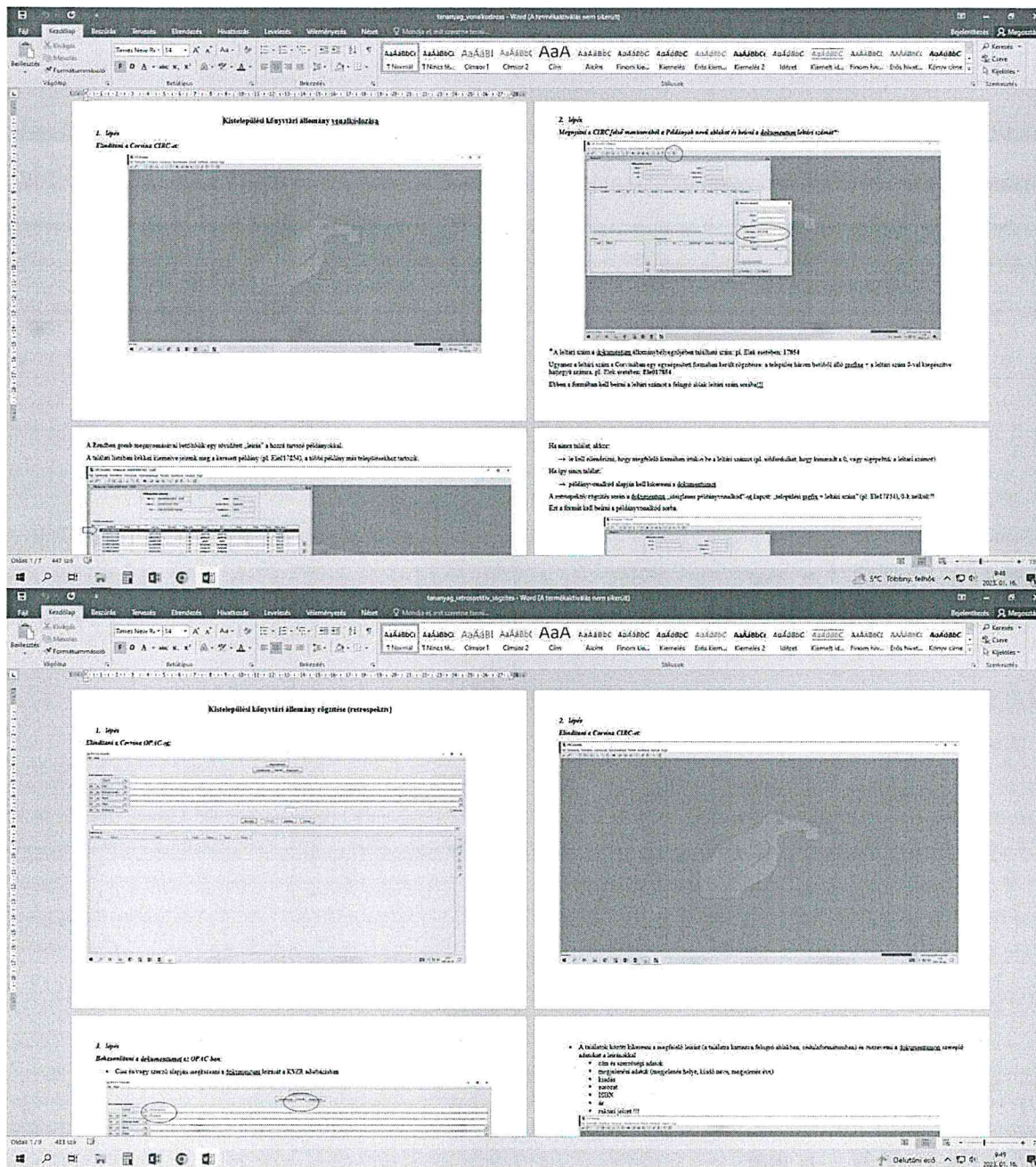
<http://46.35.194.203:8888/>

A KSZR szolgáltató helyek állományából törlésre szánt dokumentumok selejtezését a megyei könyvtár és a mezőkovácsházi könyvtár, illetve a szolgáltató helyek munkatársai végzik. A települési könyvtárak munkatársai végzik helyben a dokumentumok leválogatását, készítik a törlésre szánt dokumentumokról listát, majd a törlési folyamat végén „Törölve” bélyegzővel látják

el azokat. A BMK és az MVK munkatársai a dokumentumok gépi törlését végzik, illetve összeállítják a törlési jegyzékeket és jegyzőkönyvet készítenek. A selejtezett könyvek lakossági értékesítésre illetve MÉH-ben való leadásra kerülnek, melynek lebonyolítását a szolgáltató helyek végzik.

A retrospektív munkálatokhoz továbbra is tananyagot és szakmai segítséget biztosítunk a könyvtáraknak:

Dokumentumszolgáltatás

A kistéleplési könyvtárak által kért könyvek száma lecsökkent az ODR-en keresztül kért és a Békés vármegyei Könyvtárba irányuló kérések tekintetében egyaránt. Tartalmi megoszlását tekintve a kérések zömét ismeretterjesztő szakirodalom és szabadidős tevékenységhez kötődő könyvrendelések adják.

Könyvtárközi kölcsönzés 2023

	Lakónépessége	Küldött kérések		Kapott dokumentumok					
				Eredetiben		Másolatban			
		ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen	Nyomtatott		Elektronikus	
						ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen
	64066	2	50	8	44	0	0	0	0
1-500 lakos	3429	0	0	0	0	0	0	0	0
501 - 1000 lakos	8136	0	20	2	18	0	0	0	0
1001 - 1500 lakos	16129	2	11	3	10	0	0	0	0
1501 - 5000 lakos	36372	0	19	3	16	0	0	0	0

Közösségi szolgáltatások

Az előző évekhez hasonlóan tavaszra, nyárra és kora őszre koncentráltak rendezvényeink, a karácsonyi ünnepkör köré szerveződő programokat sem tudtuk azokon a településeken megszervezni, ahol az energiatakarékosságra hivatkozva bezárták a könyvtár épületét.

Petőfi 200

- Az első programok márciusban indultak robotikai foglalkozásokkal, és ezek az alkalmak is a Petőfi bicentenáriumhoz kapcsolódtak, keretei között a János vitézt dolgozhatták fel a gyerekek. (7 település)
- Szintén a Petőfi-émlékévhez kapcsolódott a Kacagó Bábszínház János vitézt feldolgozó bábelőadása 10 településen.
- A Petőfi Irodalmi Múzeum Petőfi 200 Vándorkiállítás (4 település)
- Tóth Péter Lóránt Versvándor „Toldi írójához elküldöm lelkemet...” – képek Petőfi és Arany barátságából c. rendhagyó irodalom órán mutatta be a két költőóriás barátságát, irodalmi kapcsolatát. (15 település)

Irodalom, zene, színház, film:

- M. Kácsor Zoltán Zabaszauruszok meseregény-sorozata alapján tartott olvasásnépszerűsítő irodalomórát 6 település)
- Az Ákom-bákom Bábcsoport óvodásoknak és általános iskola 1. osztályosainak tartott bábelőadást (13 település)
- Léghajó Meseszínház zenés –mesés interaktív foglalkozás (12 település)
- Walter Ferenc, a Magyar Állami Operaház magánénekeसे az operák világába vezetett be (5 település)
- Furi Feri az állatkertben – Döge Csaba és Szilágyi Attila zenepedagógusok mesés-zenés fűvós hangszerbemutató órát tartottak (10 település)
- Vozár M. Krisztián zongoraművész klasszikuszenei darabokból filmzenével kombinált koncertjét felnőtt korosztály részére szerveztük.
- Mosolyra Hangolók költészet napi és környezetvédelmi interaktív zenés –verses foglalkozást tartott. (5 település)
- Hevesi Imre megzenésített versekből álló gyermekkoncert. (5 település)
- Baracsi István óvodásoknak szóló interaktív műsor (3 település)

Ismeretterjesztő előadások és foglalkozások

- Zuberecz Tibor megyei fővadász – Erdő közepén c. előadásába az állatvédelemről adott át tapasztalatokat, a mindennapokban a kertművelésben, a szántóföldi gazdálkodásban kamatoztatható ismeretekkel gazdagodtak a felnőttek, a gyerekek számára állatismeretei, természetismereti tudást adott át. (5 település)
- Boldog Gusztáv természetvédelmi mérnök, kulturális és vizuális antropológus 4 részes rövid (15 perces) filmsorozatot készített a Békés vármegyei Natura2000 területek növény- és állatvilágáról - filmvetítéssel egybekötött tájvédelmi előadás tartott (7 település)
- A Nagy Levente és Kertész Zoltán által tartott Robotika a gyakorlatban c. foglalkozás mindig nagy érdeklődésre tart számot a kistélepüléseken. (4 település)

Egészségmegőrzés, életvezetés

- Schimpl Brigitta Beszélő babakezek foglalkozássorozata a könyvtári baba-mama foglalkozásokon a még nem beszélő babákkal való kommunikáció mikéntjébe vezette be az anyukákat (4 alkalom)
- Litauszkiné Püski Melinda hangszeres baba-mama foglalkozást tartott (12 alkalom)
- Bánszki Ildikó grafológus előadásai: Személyiségünk tükre, az írás; Mit árul el aláírásunk? (2 település)
- Komjáthy Nóra mentálhigiénikus tanár előadásai: Az öregedés; Ki mit eszik. azzá válik; Független személyiség (1 település)

Alkotó könyvtárhasználat

Nyári könyvtári táborokban kedveltek a nyári szünethez illő, kötetlenebb tárgyaló foglalkozások.

- Bonyhádi Enikő által vezetett korongozó foglalkozásokon az agyaggal való ismerkedés mellett a környezettudatos világlátásról és életvitelről is beszélt a foglalkozásvezető. (13 település)
- Az ünnepkörökhöz kötődő foglalkozásokon a Bábika játszóház pedagógusai folklórisztikai, és néprajzi ismereteikkel gazdagítják a résztvevőket a tárgyalás mellett. (15 település)
- Gátszegi Szilvia foglalkozásain farmerből, textilekből és egyéb újrahasznosítható anyagokból készített a résztvevőkkel használati és dísz tárgyakat (4 település)
- A megyei könyvtár könyvtárosainak bevonásával Könyvtármozis foglalkozásokat is tartottunk a Legős történetmesélés módszereivel ötvözve a filmélmény hagyományos feldolgozását és képregénykészítést (2 település)
- Rendhagyó népmesefeldolgozó órákat tartott gyermekkönyvtárosunk, mesedramatizálással és „élőképes” képregénykészítéssel. (3 település)

A rendezvények számának alakulása 2018 óta tükrözi a rendezvényszervezésben végbemenő folyamatokat. A pandémiát követő lelkesültség a rendezvényszámok visszakapaszkodásában is megmutatkozik, annak ellenére, hogy az energiaválság, majd 2023-ban az önkormányzatok takarékosága szűkebbre szabta a rendezvények megtarthatóságának lehetőségét. Fontos megemlíteni, hogy a támogatás változatlanlansága mellett a könyváremelkedés mellett a rendezvények költsége is 20-25 %-kal emelkedett.

KSZR támogatásból megvalósult rendezvények száma

év	rendezvény
2018	226

2019	247
2020	62
2021	92
2022	199
2023	189

KSZR támogatásból megvalósult rendezvények résztvevői

év	fő
2018	13 925
2019	19 279
2020	2 923
2021	5 169
2022	8 856
2023	7284

Általános érvényű törekvésünk, hogy rendezvénykínálatunk évről évre megújuljon annak érdekében, hogy a kistelepülések lakosai is értékes kulturális és közösségi élményekben részesülhessenek, mivel sokak számára csak a helyi programokon való részvétel az egyedüli lehetőség a közösségi kikapcsolódásra. A rendezvényeken résztvevők számának csökkenése részben magyarázható a kistelepülések népességfogyásával. Az elvándorlók a közép- és fiatal korosztályhoz tartozók, így kapcsolódóan a gyermekek is kevesebben vannak, és kevesebben vehetnek részt a rendezvényeken. Másrészt a programkínálati bővülés egyéb, más intézményi szervezésben megjelent a kistelepüléseken, ami nem számottevően, de érezhető a könyvtári forgalmi statisztikákban.

Programok statisztikája 2023

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében valósult meg	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Unió vagy egyéb támogatásból	
	lebonyolított programok száma:	résztvevők száma összesen (fő)	lebonyolított programok száma	résztvevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	13	425	3	50
Könyvtárbeutató	11	287	2	24
Tanítási óra iskolai csoportoknak	17	519	-	-
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	41	866	4	126
Játékos tevékenység	87	1 510	27	697
Kézműves foglalkozás	120	2 210	93	740